

DOMOVINA

MĚSZECSNE NOVINE ZA SZLOVENSZKI NÁROD

II. LÉTO

BUDAPEST, 1921 JULIUSA 31-TOGA

8. NUMERA.

Cio „Domovine“.

Kelko hrabuke, kelko gucsa, kelko brezpametnoga pizanya sze szpráve v krájnjszki szlovenácki novinaj od „Domovine“ i od nyénoga reditele. Kak velka voda nesztanoma tecsé v Dúnaji, tak tecséjo nesztanoma velki lázsi v krájnjszki novinaj. Vszáki dén nikse nóve lázse prineszé. I kak sze terejo, kak sze pascsijo szvoje lázse v lúsztvu notrivécipiti! Kak metúlec, poznavsi szvoj krátki zsitek, od cvékja do zvékja leti, tak letijo oni od ednoga do drugoga lázsa.

Tá velka láma li edno szvedocsi, tó, ka trno szlaba more bidti nyúva isztina, gda teliko morejo gucsati, pizsati vózmislizti, lazsati i rúzniti od ednoga máloga, po měszeji vózhájácséga lúszta. Tó velko príprávenye tó túdi szvedocsi, ka je vrédno bíló tó málo novino szprávlati i vódati, ka je nyo potrébcsi i né po mestrijí vónájádo nakanénje prineszlo na szvét.

Gda sze velki vrtél lázsov grózsa okóli lúsztvá, té je nájsztálnési i nájgvúsnési fundamentum isztina. Ali isztina sze more vópovedáti i vószpizsati, isztina more prehoditi vsze dúse. Zató znóvics i znóvics — kakkoli bi sze nam vnószalo — brez trúda i brez múda moremo nase isztine oznanúvati.

Po bojni bi te obládajócsi mogo bidti tiszti, steri z túhim, pokornim poglédom gléda v prisesztnoszt. Ali prinasz je táksi vóobmyeni naópacsén szvét, zató tó vidimo, ka je rávnocs te obládani tiszti, steri z túhim, pokornim poglédom gléda v prisesztnoszt i te tak zváni obládajócsi je tiszti, steri prevedno krícsi, brsza, szkácse, hujszka i agitéra.

Zakaj je tó? Kí doszta krícsi, tisztoza hízsa gori. Oni némajo vúpaznosztí, ár némajo isztine. Dúsnávészti ji mantrá. Z velkim krícsom, z prítiskávanyem, z lázsami i z szilov scséjo doprineszti, ka po isztinszkoj póti zadobiti némajo vúpánye. Ali nasemi lúsztví tó né trébé razkládati, vszáki cslóvek lehko prevídi, zakaj sze goni té velki vóter.

Ka sze z nasím vógrszkimszlovenszkím národóm zdaj godí, tomí nega pára vtoj sztrasno razburkanój Európí. V bojni i po bojni sze doszta nepravíc zgódilo i nájmre v od. Vógrszkoga országa krajvtrgnýeni krajínaj sze velke nepravice godíjo, ali tákse velke szo nindri né náprávlene, kak v nasój krajíní. Za példé volo Tóti pa Ruthénje szvoj poszeben jezík májo, steri escse blízse sztojí k csehszkómí jezíkí, kak nas jezík sztojí k krájnjszkómí szlovenáckómí, i dónok szo Tóti pa Ruthénje pravico dóbili szvoj jezík vsepovszéd núctati, niscse je nescse vópreméniti i na szvoj kúp préknámálati. Tóte pa Ruthéne je vógrszka kultura né na telíko prehodíla, kak nase vógrszkeszlovéne, gde 80%-ov lúsztvá vógrszkí gucsí, i dónok je pri nyí vógrszka récs pa vógrszka kultura né na telíko préghányena, kak prinasz.

Vszáki, kakkoli málo razmėti cslóvek bi mogo znati, ka préksztópiti vedno nóvo drzsávo néjde lehko. Jezík, kulturo, mislénye, vérsztvinszke násztaje, céli cslovécí zsitek na ednók vópreméniti je nemogócse. Vszáki, kakkoli málo razmėti cslóvek bi tó csako, ka do oni, kí ládánye v rokáj májo, iszkalí porazménýe z tisztim lúsztvom, steró je pod nyúvo ládánye szpadnólo.

Proti tomí szo sze krájnjszki Szlovenácke z vrazjsov szilov na nase lúsztvu vrgli i na ednók je scséjo pozsréti, jezík, kulturo, mislénye i dobre sztáre náváde lúsztvá vópreméniti.

Reditel Domovine je v vsebi gorivrgo tó pitánye: jeli je mogócse tó norlavo i brezpametno nakanénýe? Jeli je mogócse eden jezík, steri od jezero lét mó zsvíe, steri je od vecs kak dvé sztó lét mó v kníga napiszani, steri — kakkoli málo — dónok szvojo poszebno karakteriszticno litteraturo má, vóztrebíti i z drugím vópreméniti? Jeli je mogócse, ka bi nase lúsztvu povrglo vsze tiszte kníge, stere je od mladéznosztí mó núcalo? Jeli je mogócse, ka bi nase lúsztvu pozábilo vsze tiszte lúdjé, steri szo za vógrszkiszlovenszki národ délati? Jeli je mogócse, ka bi nase lúsztvu pozábilo Auguszth Imréva, Bakos Mihálya, Barla Mihálya, Borovnyák Józsefa, Czippott Gyúriya, Kardos Jánosa, Kollár Pétera, Kossits Józsefa, Kúzmics Istvána, Kúzmics Miklósa, Murkovics Jánosa, Pusztai Józsefa, Sabar Jakaba, Stevanecz Antalá, Szever Mihálya, Szijártó Jánosa, Szijártó Samuela, Temlin Ferencá, Terplán Sándora? Jeli je mogócse, ka bi vszé té plemenito miszlécsi lúdjé zaman délati i zaman sze trúdlí?

Kak zmózna pecsína sze posztávila pred ocsi reditela Domovine, ka je vsze tó nemogócse, ka sze tákse escse nigdár né zgódilo v szvétovnoj historíi. Bílé szo zsé grozno neszrecsne bojné, ali nigdár je escse níksi — kakkoli máli národ — né povrgo szvoj jezík, szvojo kulturo, szvoje mislénye i nigdár je né na ednók vópreménó z drugím. Né nájdemo od jezero lét mó vszétovnoj historíi niti edne példé stera bi kázala, ka je eden — kakkoli zmózsen národ — mogócí goripócéati eden drugi — kakkoli máli — národ. V Taljanszkóm országi od dvéjezero lét mó zsvíe máli národ *Ladinov*, steri szkoron tiszti jezík gucsí, kak Taljánje, i dónok je do széga mó zrdszo szvoj poszeben jezík. Rávnocs tak szo goriosztali *Rätorománje* na Svájcerszkóm. Gori szo osztali túdi v Némiskóm országi prebivájócsi *Vendi*. I velka, med vszémí nájmzósnésna angluska kultura je nemogócsa bíla goripócéati *írlandszko* lúsztvó pa *Velsze*.

Kak szo krájnjszki Szlovenácke dónok na tó ideo prisli, ka do oni mogócí nász pozsréti? Nyi szo zapelali nísterní nyúví módrí, kí szo zsé od doszta lét mó — brezí právoza znányá — potrdjávali, ka szo Vendi rávnocs tiszti jezík gucsécsi lúdjé, kak oni, i vtom lazslivóm návukí szo oni goríraszli. Nyí je zmóúla,

z Beca vőzhájajócsa trialiszticsna idea, stera je na edno, pod habsburgszki ládányem sztojécsa drzsávo, gde do oni voditelje i ravnitelje, cilala. Nji je zapelo Klekl, gda je nas jezic knyúvomi blizse szpraviti setúvo. Oni szo túdi na pamet zéli, ka nase lúszto od stíridészét-pét-dészét lét mó z vógrszke kulture zšivé, tak szo miszlili, ka nase lúszto nika ne mára za szvoj jezic, záto krajnszkoga szlovenáčkoga lehkó prékzème. Oni szo tak miszlili nas jezic je pozábleni i zaosttáni, záto je zšli na vóztrebanye.

Cio „Domovine“ je pokázati, ka sze po nasem jeziki vsze lehkó vópové i vópise, ka znanoszt, kultura i modernszki kulturen zsitek zselé. Cio „Domovine“ je té nas lépi sztári jezic eti vVogrszkom országi goribdrszati, gda je tam prék gránice na vóztrebanye oszódjéni. Záto je tá velka hrabuka posztánola, záto tecséjo velki lázsi z krajnszki novin.

Oni nas vogrszki jezic i naso vogrszko kulturo túdi vó scséjo ztřebíti. Tó je túdi nemogócsa. Kakoli bi sors prineszo, oni té vogrszki jezic i tó vogrszko kulturo túdi nedo mogli vóztřebíti. Tákse sze túdi nigrá ne zgódió v historii. Finnszkoga národa példa nam szvedocsi tó. Vszáki finn sze návcso svédzski jezic i svédzsko kulturo. Od sztó lét mó je finnszki národ pod ruszuskim ládányem bio, ali záto szo finni svédzski jezic i svédzsko kulturo dónok do széga mó goribdrszali.

Vsze tó szo sztálne gvúšne historicsne isztine, proti steram je vszákó borúvanye zopsztoszszo.

I historicsna isztina je túdi, ka vszi oni národje, ki szvoj jezic, szvojo kulturo i szvoje sztáre návade tápovrzsejo, na nikoj pridejo. Nê szamo celi národ vszebi, nego nyegove kotrige túdi na nikoj pridejo, gda szvoj jezic i szvojo kulturo tápovrzsejo. Na nikoj pridejo v dúsi v téli, na nikoj pridejo v délamogócsnoszti, v dúsejnoj mócsi i v vérsztvinszkóm zsitki. Reditel Domovine vidívi té historicsne szsalosne péde, je za szvojo dúzsoszst drzo szvojo récs gorizdignóti proti tiszotmi norlavomi nakanényi, zsterim velki jugoszlávski drémarje nase lúszto zapelati i v pogúbélnoszt voditi scséjo. Nase lúszto li tak osztáne v dúsi téli zdravo, csi szvoj vogrszkiszlovenszki jezic, szvoj vogrszki jezic, szvojo kulturo i szvoje sztáre návade i jákoszti obrzli.

Krajnszki politikuszovje nas máli národ za déco prestímajo, záto szo sze znyúvim nakanényem na nase lúszto szúnilí. Cio Domovine je sztálne i gvúšne isztine pred ocsi posztavíti. Z tém djányem Domovine krajnszkom szlovenáčkomi národi túdi vecs dobróte naprávi, kak nyúve novine, stere nesztanoma hujszkajo proti Vógrom i proti nasemi lúsztvi. Szvét ne osztáne dugo v tom nemogócsnem násztáji, v sterom zdaj sztoji. Lúszto sze nême vszigrár nyefkati pa szvajúvati. Vszáki réd, mér, i mirovcsinó zselé. I té tajt pride, gda velki lázsi dojsztécsejo. Domovina pomága velki potop lázsov dojsztectsi i ztém vecs haszka naprávi cslovecsansztvi, kak oni, ki prevédno lázse rédió.

Jó vend!

Nyugodtan és békésen éltél ezer év óta földeden. A világ sorsával nem kellett sokat törődnöd. Dolgos voltál, szorgalmas voltál, takarékos voltál. És mert józan voltál, mert a felizgatott agyaktól a világba dobott nagy eszmék nem igen bántottak, nyugodt voltál, jó kedvű voltál, vig voltál. Énekelte sokat, énekelte régi vend nótiadat, énekelte a szép magyar nótiát, énekelte

mindent, még az amerikai nemzeti dalt, a „Yankee doodle“-t is énekelte.

Boldog, megelégedett, dolgos jó nép voltál. Mindenki szeretett téged.

Most belekerültél a világörténeti akaratok kohójába. És talán épp azért, mert mindig jó voltál, mert igénytelen voltál, mint gondtalan gyermek, kiterjesztették kezüket te utánad. Nemcsak birtokba akarják venni a területet, amelyen élsz, nemcsak politikai hatalmat akarnak gyakorolni feletted, hanem a lelkedet is akarják. Magukba akarnak szippantani, fel akarnak szívni, mint a pók a legyet, amely hálójába került. At akarják alakítani nyelvedet, kultúrát, gondolkodásmódodat, szokásaidat, at akarják alakítani lelkedet, szóval egészen, úgy ahogy vagy, meg akarnak semmisíteni. Játékszernek tekintenek, amivel ők, úgy ahogy akarnak, játszhatnak. Trágyának tekintenek, amivel ők természetlen ugaraitak meg akarják trágyázni.

Jó vend! Jó gyermek voltál eddig, itt az idő, hogy jó férfivá legyél. Idegen akaratok kohójába kerültél. Gondold meg, hogy akaratokkal szemben akaratot kell feszíteni. Gondold meg, hogy minden fegyver között, legerősebb fegyver a törhetetlen, szilárd, egységes állhatatos akarat. Gondold meg, hogy Istentől és természet-től nyert férfias jogod és kötelességed ragaszkodni mind ahhoz, ami a tiéd. A tiéd nemcsak a földed, a házad, a barmod, de a tiéd első sorban nyelved, a te ősi vend nyelved, a tiéd a te ősi magyar kultúrád, a tiéd a te ősi becsületesség, a tiéd a te gondolkodásmódod, a tiéd a te régi szokásod. Ezek első sorban a tiéd, mert ezek alkotják lényegedet. Ezeket senkinek nincs joga töled követelni, de senkinek sincs hatalma töled elvenni.

Jó vend! A férfiaság próbája áll előtted. Tudsz-e szilárdan, csökönyös makacssággal, megtöretlenül és megtántoríthatatlanul ragaszkodni mind ahhoz, ami lényegedet alkotja? Tudsz-e ragaszkodni vend nyelvedhez, melyet őseid hagytak rád, melyet annyi kiváló vend ember fejlesztett, sokszor nehéz éjjeli munkával a rendes foglalkozásból megmaradt szabad idejében. Tudsz-e ragaszkodni magyar nyelvedhez, magyar műveltségedhez, amely annyi évszázadon át nevelő és dajkáló anyád volt, amely jólétedet, szellemi fejlettségedet biztosította és amely a dolgok lényegének látójává tett téged?

Jó vend! Szívem érzésének teljességével nézem nehéz sorsodat és remegve nézem vergődésedet az örvényben, melybe a világfőfordulás lékött. De nem esem kétségbe sorsodat illetőleg. Nem esem kétségbe, mert ismerlek. Ismerem egészséges testedet és lelkedet, ismerem józan gondolkodásmódodat. Te mindentűt, ahol jártál, becsületet szerelt magadnak: e botor és felfordult világban is meg fogsz állani.

Jó vend! Te ne törődj a világboldogító eszmékkel, melyeket neked hirdetnek. Boldogítsát ők önmagukat velük, akik hirdetik. Te ne törődj a nagy jugoszláv álmadozók tanaival, akik a maguk számára a te romjaidon egy világot akarnak teremteni, akik néhány év alatt akarják megcsinálni azt, amihez évszázadok, sőt évezredek szükségesek, akik erőszakkal akarják kicsikarni, amit csak nagy szellemek, nagy költők, nagy írók a kultúra varázsvesszejének segítségével észrevétlenül lopnak be a szívekbe. Te ne hallgass az ármanykodók, a csábítgatók szavára, akik apró előnyökhöz, apró cseccbecsékkel akarnak lépre csalni, miként a vad népeket szokás. Te törhetetlenül haladj előre a te egyenes utadon és el ne feledd, hogy vannak időpillanatok, amikor férfi-hittel és férfi-akarattal kell sikra szállnod igazad mellett.

Nasa kulturszka bojna.

V Szlovenii sze zdaj doszta gusci a doszta pise od kulturszke bojne. Velka hrabuka stimi ta po zraki, velki gyléske sze drszijo, z ednoga kraja demokratije, z drtógoga kraja klerikálci vrásajso lúsztvó, velki gusci nezstanoma tecsėjo vő z lúsztv, doszta ténte sze zaprávla, doszta stamparszke fárbé sze pontúca.

Zakoj volo sze godi vsze tó?

Za ednoga máloga paragrafusa volo, za tak zvánoga prédganceparagrafusa volo, steri vőpové, ka sze dúhovnik szlobodno pred biroviójó posztávi, csi z prédgance kaj tákse oznanúje, stero politicesn drszétek má v szebi.

Részen je isztina, ka je nē velka szloboscina pa pravica tákse paragrafusa notri v právdenszke knige djáti, ali máli szlab hlád je té paragrafus proti tisztomí vihéri, steri sze zdaj na nase neszrecsno vogrszkoszlovenszko lúsztvó szűnyáva. Tú je nē szamo od toga gucs, ka sze z prédgance ne szmē politika oznanúvati, tú je od fundanye edne doszta sztó lét sztare kulture gucs, tú sze na vőztrébányi dvá jezika déla, tú vogrszki jezik scsėjo vőprepravití, tú nas právi sztári vogrszkiszlovenszki jezik scsėjo dojpörtúsiti, tú mislénýe, dobre jákoszti, sztare od doszta sztó lét poszvecsene náváde lúsztvá scsėjo vőpremeníti, tú lúsztvó prék scsėjo vcepti.

Tó je isztinszka kulturszka bojna. Grozna i ruzsna bojna, steroj nega pára vszvéta historii. Nē v vrémení vandránya lúsztvá niti v vadlúványszki bojnaj sze zgódilo tomi prigiljno délo.

I od té grozne kulturszke bojne ne gusci i ne pise nisce nē. Ne nájde sze vcéloj Jugoszlávi niti eden cslovek plemenitoga i zdignyenoga mislénýa, kí bi szvojo récs gorizidno proti tomi bláznomi i necslovecsnómi nakanénýi. Vszé té lúdjé szo zdaj na teliko zmótjenoga mislénýa, ka tak stímajo mogócse i szlobodno je eden máli národ kak porob távrzsti na pocéranye i na goripocécanye i szlobodno je zsným túhínszke céline gnojiti.

Vsze tó norlavo, bírozni i brezpanetno nakanénýe i djánye jasz z túthim, mírovním poglédom glédám i vszi nasi domínicsárje je túdi lehko z táksov dúšov glédajo. Ka je proti cslovecsój naturi, ka je proti historicsnoj isztini, ka je nigárd nē bíló, tiszto nigárd nede. Pride vrémen, i tak miszlím nē je dalecs, gda mo sze vszi szmejáli, vszi veszélili toga bláznoga i norlagova nakanénýa sze szpomenovani. I gízdávci bódomo, ka szmo vtom, v historii brez példé bódcésem szkúsáványi trdi i verni osztanolí.

Csi bi oni etak gúcsali k nasemi lúsztví: mí szmo obládáni, ví szte obládáni, mí szmo vdrtúge násztaje prisli, ví szte v drúge násztaje prisli, ali sors je nász vkúperprieszo, probajmo v dobrom porazménýi vkúperzsvéti, tó bi cslovece bíló, té bi oni, má bídti, szvoj cílo doszgnóli.

Csi bi oni etak pravli k nasemi lúsztví: mí známo, ka je vas jezik nácsisi, kak nas, mí známo, ka sze jezik lúsztvá nēvre po szli vőpremeníti, ali sors je nász vkúperprieszo, probajmo eden toga drúgoga vcsiti; tó bi cslovece mislénýe kázalo i té bi, má bídti, nase lúsztvó zsnými v dobre porazménýe prislo.

Csi bi oni etak erki k nasemi lúsztví: mí známo, ka ví vogrszki gúcsite, ka sze sze k vogrszkoj kulturi navadili, vogrszko mislénýe máte, stero sze nēvre na ednók vőzbrizsati, ali sors je nász vkúperprieszo, nájcate ví vaso vogrszko kulturo, kak mí túdi nácamo nase od némske dojke dóbleno kulturo i probajmo eden od toga drúgoga, ka je vnyavójó kulturi dobro, prékzėti; tó bi cseden gucs bíó i té bi, má bídti, nase lúsztvó vidlo, ka oni posteno miszlíjo znami.

Ali oni szo nē tak délali.

Oni szo sze za hrbtom velki záhodni kulturszki národov brezi postenyá, brezi cslovecsoga mislénýa, pravico, isztino i od záhodni národov vődáne vorcane v blato klacsécs na nász szúnili zselejócsi nász vednom megényi pozsréti.

Ali vsze tó nede tak, kak oni miszlíjo. Oni szí szami kopajo grabo, v stero ednók, szldéi ali prvé, szpádnejo. Vsze tó nakanénýe je proti tisztom vorcáni, steroza szo antanta národje naprészpszali. V ognýi de z zseléza ocel. Naj sze nas máli národ ne boji té kulturszke bojne, i naj sze ne podá norlavomi nakanénýi. Jasz vídim ednoga Cheruba, i vídim nyegovo zserjávó szábó.

„Domačini“, „idevalósiak“.

A „Prekmurski Glasnik“ július 17-iki számában megjelent „Domačini“ (idevalósiak) című cikk új fordulatot jelent. A szlovenác kultúrának e méltó képviselője eddig nagy hazugságok közlésével, a magyarok gyalázásával, az egyes néprétegeknek egymás ellen való uszításával igyekezett magának és annak a pártnak, melynek szolgálatában áll, híveket szerezni és népünket zavarni. Minthogy eddigi módszerei csütörtököt mondtak, most új módszert próbál ki. Sértegeti és gyalázza a vend népet.

Halljátok csak mit mond ebben a különben teljesen zavaros cikkben. Azt mondja, hogy az idevalósiak között kevés az öntudatos Szlovenec (ő persze a krajnaiakat érti ezalatt), hogy több a magyarérzelmű és a németérzelmű, de legtöbb a közömbös. Azt mondja, hogy az idevalósiak nem bátor harcosai a nemzeti eszmének (miféle nemzeti eszmének?), hogy sok köztük az *igaztő és élősi, legtöbb pedig gyáva, lusta és ostoba* (nájvecs pa sztrahslívcov, med nyimi precí manyákov i bedákov). Azt mondja továbbá, hogy e különböző kategóriák ismét szétesnek haladói és elmaradt gondolkodású emberekre, becstelenszke és becstelenszke. Aztán ismét az ijesztetésbe csap át.

Nem érdemes ugyan a Prekmurski Glasnik szavait komolyan venni, de mégis a leghatározottabban visszautasítom a világtól, barátától, támogatótól elzárt és a legrútább szarnokság alatt nyögő vend népek ezt a hitványmódú gyalázását. A szerb fegyver és hatalom mögé bújva egy megköltözött nép fölött, amely magát nem védheti, szarnokoskodni és azt gyalázní, ez az igazi gyávaaság. A tulajdonképeni igaztő, élősi és lusta vádolja e szavakkal azokat, kiket igaztani akarna (de nem sikerül neki) és akiknek munkájából él. A vend nép már a multban is megmutatta, hogy nem gyáva és talán lesz alkalma neki a jövőben is. Ezek a kifancadott agyú, megkerült eszű emberek ostobának nézik azt, aki az ő nagyhangú jelszavaiknak, őrtült és kivetetlen eszméiknek fel nem ül. De lesz még máskép is.

Vendszka (vogrszka-szlovenszka) bibliografia.

(Nadalávanye.)

39. *Kniga molitvena sztaroszlovenszka*. V steroj sze najdejo razlocsne molitvi, litanie, szv. peszmi za vszako prilozsno potrebcinsó, i szv. krizsna pot. Na haszek katolicsánszskim krscsenikom. Najde sze v Lendavi, pri dovicí Balogh Andrása. (1868.)

40. *Molitvi na sztári szlovenszki jezik obrnyene ino na haszek szlovenszskoga naroda*. Vu leti 1868. Nájde

sze v Lendavi pri dívica Balogh Endre knigovezáríci. — Molitvena kniga za lutheráne.

41. *Návod na flisanyu vn govorení razmýnny za vesznicski sôl prvi i drugi zlocs, szpravlen po Nagy Lászlóvi* v Búdini 1870.

42. *Nôve knige cstenýa za vesznicski sôl drugi zlocs. Szpravlene po Gáspár János* ... v Búdini 1870. (Druga numera „Národno-sôlske knige cstenýa“.)

43. *Jezicsna flisany za vesznicski sôl II. zlocs...* *Szpravlen po Nagy Lászlóvi*. V Búdini 1871.

44. *Návod na vogrszki jezík za vesznicski sôl I. i II. zlocs. Szpravlen po Nagy Lászlóvi* v Búdini 1871.

45. *Nôve ABC i zacsetne knige cstenýa za vesznicski sôl prvi zlocs, szpravlene po Gónczy Pál* ... v Búdini 1871. — Gónczy-ove knige je na szlovenszki jezík preobrnó Kardos János hodoski farar.

46. *Pôtkázacs na zacsetno rovatanye*. Návod za sôlske vucitele. Szpravlen po Maszák Hugói. V Búdini 1871. — Na szlovenszki jezík je preobrnó Kardos János.

47. *Nôve knige cstenýa za III. zlocs po Gáspár János*. V Búdini 1871. — Preobrnó Kardos János.

48. *Nôve knige cstenýa za IV. zlocs ... po Gáspár János*. V Búdini 1871. — Tüdi je Kardos preobrnó.

49. *Abecedník za katolíčanske vesničke sôle po velenjny S. Števana družbe po rêdi Bárány Ignáca* slobočno správeni od Murkovič Jánosa bellatinskoga učitelja. II. natis. V Pešti, Athenaeum 1871.

50. *Perve knige cstenýa za katolíčanske vesničke sôle na povelény družbe svetoga Števana*. Správene po Bárány Ignáci ... II. natis. V Pešti, Athenaeum 1871.

51. *Szlovenszke nôve knige cstenýa za vesznicski sôl II. zlocs. Szpravlene po Gáspár János* ... v Búdini 1872. (Tretja numera „Národno-sôlske knige cstenýa“.)

52. *Szlovenszke nôve knige cstenýa za vesznicski sôl IV. zlocs. Szpravlene po Gáspár János* ... v Búdini 1872. — (Strta numera „Národno-sôlske knige cstenýa“.) Ete dvé knige szo drugo vódanya knig pod 47. i 48.

53. *Návod vn szlovenszke A-B-C-szke i zacsetnoga cstenýa kniga za vucitele, pisan po Gónczy Pál*. V Búdini 1873. — Preobrnó Kardos János.

54. *Zgodbe sztároga i novoga zákona za sôlszko detco poleg knjige Róder Alajosa*, na sztári szlovenszki jezík prenesene. Vódane po družty Svetoga Števana. Zdopsztsénym V. p. G. Szombotelszkoa púspeka. V Jagri (Eger). Stamp Archlyceum, 1873.

55. *Szveti angeo (angel) csuár ali vodnik v nebesza*. V Radgoni, pri I. A. Weitzingeri. Okóli 1875.

56. *Prijátel*. Znanoszt razerjújajócse mészecsne novine. Podgovoren rêditel: *Augustich Imre*. V Buda-Pesti. Stampano vu Franklin-tivariste nasztavi 1875—1879.

57. *Návuk vogrszkoja jezika za zecsetnike*. Piszao je *Augustich Imre*. Budapest, 1876.

58. *Privodopisz sz képmi za národne sôle*. Nasztavo *Augustich Imre*. Lásztno družsbe szvétoga Števana. Budapest, Athenaeum 1877.

59. *Kniga molitvena*, Bogá bojécsm dúsam dana, Szároszlovenszka. Najdes v Radgoni, pri Weitzinger J. knigári, duga ulica No. 18—19. („Natiszko je Leykam—Josefthal v Gradci.“) Okóli 1877.

60. *Dvakrat pédeszt i dvé Bibliske Historie za evangolicsanske sôle inó hízse*. Szlovenscene po *Terplán Sándori*, púczooszkom farari. Drugi státi vódávanye. Z vnógimi obrázki. Budapest, 1878. Hornyánszky Viktora stamparia. — Na toj knigi sztojí, ka drugo vódávanye; prvo vódávanye je moglo pred letom 1858. stampano bidti, ár je piszec nyegov 18-toga márciusa léta 1858. zse mrtev bio.

61. *Nôvi Zákon ali Testamentom Goszpodna nasega Jezus Krisztusa*, Szlovenscene po *Kúemics Števani* Surdanzskom Dúhovniki. V Beci, 1883. Stamp Holzhausen Adolfa. (Vódávanye po angluskom i zvónésnyem tiváristvi za bible.)

62. *Knige Zóllarszke szlovenscene po Terplán Sándori* Púczooszskom Dúhovniki ... V Beci, 1883. Stamp Holzhausen Adolfa.

63. *Szveti Evangeliumi za nedele i szvétke celoga leta z navadnimi molitvami pri bozsoj szlúzsbi*, pred i po poldnévi — pridavek glavnyh isztin kerscsanzskoja navuka. Z dovoljenjom cirkevnoja poglavársztva. Najdes v Radgoni pri Weitzinger J. A. knigari. — Pravijo, ka je to knigo Szvétoga Evangeliuma Borovnyák József cankavszki plevános dao stampati; ali to nemremo za gvúšno trditi.

64. *Perve knige cstenýa za katolíčanske vesničke sôle na povelény družbe svetoga Števana*. Správene po Bárány Ignáci ... III natis. V Budimpešti, Athenaeum 1886.

65. *Kniga molitvena*. Bogábojécsm dúsam dana. Szároszlovenszka. Najdes: v Radgoni, pri Weitzinger J. knigári (1890).

66. *Krátká šumma velikoga katekizmuša z szpitávanyem, i odgovárjanyem za katolíčanske sôle*, znóva vódána od Drúztva sv. Števana. V Budapesti 1892. Athenaeum.

67. *Dúhovna Hrána ali knizsica puna lepih návukov, molitvic i peszmic za katolíčanske kerscsenike*. Najde sze v Radgoni pri Weitzinger J. knigári (1892). — Dúhovna Hrána je edna hasznovita i lépa molitvena kniga, stero szkoro vszáksoj kath. szlovenszkoj hízi nájdemo i stero szo jáko dosztakrát vódávali.

68. *Kerscsanzsko Katolíčianszke cerkvene peszmi sz potrebnimi molitvami i vnógimi vogrszkimi peszmami*. ... Prvi natisz. Budapest, 1893. — Pusztai József martýanski kath. vuciteo je té peszmi szpravo i Drúztvo szvétoga Števana je vódálo.

69. *Szercé Jezusa*, molitvena i peszmena kniga za pobozsne krsenike. Stampania pri Wellisch Béli V Monostri. I. Natisz. 1896. — Tó knigo je Stevanecz Antal vucitel v Stevanovci (Istvánfalva) szpravo.

70. *Molitvi na sztári szlovenszki jezík obryene ino na haszek szlovenszkoja národa*. Vu leti 1896. Najde sze v Lendavi pri Balogh Árpád knigovezári. Tiskarna „Leykam“ v Graci.

71. *Mála biblia z képmi ali zgodba zvelicsanya za málo decsiczo*. Za I—II. razréd normálszke sôle pizsana po Gerely Józsefi ... Budapest, 1897. Drúztvo szvétoga Števana.

72. *Mála biblia z képmi ali zgodba zvelicsanya za málo decsiczo*. Za I—II. razréd normálszke sôle pizsana po Gerely Józsefi ... drugi natisz. Szombathely, 1898. Franklinovo drúztvo.

73. *Mála biblia z képmi ali zgodba zvelicsanya za málo decsiczo* za III—IV. razréd po Gerely Józsefi ... na szlovenszko obrno Kollár Peter tórjanzski kaplan. Szombathely, 1898.

74. *Od vnoje i velke milosce i pomonci szvétoga skapulera Kármelszke Blázene Dívce Marije*. Dobi sze pri fárnjoj czérkvi na Gornym Szaniki. 1898. Stampano pri Wellisch Béli v Monostri.

75. *Szclarisztvo i zvacinsztvo vódáno po Wellisch Béli Monosterszkom knigvezári*. Na lasztivnom sztroski V Monostri z szpizskmi Wellisch Bélia, 1898.

76. *Paduánszki szvėti Anton* ino krúh szíromákov. Monostor, 1898.

77. *Dober pajdás*. Kalendárium po sztárom szlovenszkom jeziki na 1899. národno leto. Zdoszta-lejpm, dobrim i hasznovitím cstenyóm. Szent-Gotthárd. Vödáni od Wellisch Béla. — Zse je vödán za leto 1899, 1900, 1901 i dale.

78. *Mála molitvena kniga* z potrebnimi molitvami i vnóginí peszmami za katolicásnszko mladézen. Piszana po *Pusztai Józsefi* skolnikí. I. natisz. Stampána i vödána od Wellisch Béla v Szt.-Gotthárdi, 1900.

79. *Luther Mártona szítek* ali krátko popiszanye onoga, ka sze je zsnyim gödilo i ka je on vesino vu tekáji szítka nyegovoga po *Luthár Pavli*. Monostor, 1900.

80. *Kriszsa Poul* na XIV. stácie ali Pósztójaliszsa radeljena (sic!). V Monostri, 1900. Stampána pri Wellisch Bélf.

81. *Dúhovni Áldov* ali Molitvene knige Krszczenikom na szrdcz ali dúse oprave i obeszeljávanye vu túzní szítka vöráj. Szprávlene po *Czipott Gyúrti*, evangéltásnszke Hodoske fare dúhovnikí. Muraszombat, 1901. Nájde sze v Muraszombati pri Árjai B. (Ascher B. i színóvi). V Szoboti 1901. Stampána v Hirschl N. píszkí.

82. *A vételti Krúva vis*. A muraszombati gazdasági főkegyelt kiadványa. Nyomatott Wellisch Bélánál Szt.-Gotthárdon (1901?).

83. *Nájszvetejesze szrca Jezusovoga veliki kalendár* za Lúdsztvo na 1904. leto. ZDovolyenyom Szombatszke visesnye cérkvene oblászti. Szombotel, Cérkvena stampárja. — Szledkar sze té kalendár etak zvao: Kalendár nájszvetejesze szrca Jezusovoga na . . . leto. Vödán je za leto 1904, 1905, 1906, 1907 i dale.

84. *Neuvenpo Poprijeta Devica Marija* Zmoznsza Gospá Vogrszka. Pobozsen meszesen liszt. Rédiga: Klekl József, kaplan v Cserenszovci. I. letní tecsaj 1904. december — 1905. november. — II. letní tecsaj 1905. december — 1906. november Szombathely. Reditel je od drógoga tecsája plebános pri Szv. Sebestjáni.

85. *Szveti Evangeliumi* za nedele i szvétke celoga leta. Znisterami molitvami. Zdovolyenyom cirkvenoga poglavarsztva. Izdao Semlics Ferencz v Radgomi, 1906.

(Nadalávanye pride.)

K Horvacszki országi ali pa k Szlovenii?

„Slovenec“ je z Belgráda na znánye dóbo, ka belgrádszki kórmány naso krajíno k Horvacszki országh, szcse zvézati. Klerikálne novine tó pitanye z sztrankaszki cílami razkládajo. Tak právjio ka demokrátó-liberálci naso krajíno v nyúve skramble scséjio dobíti, ár tak miszljio, ka nasa krajíno, gde doszta evangélicsáncov prebiva i gde je pod vogrszki ládanyem liberálno mislénje poznano bó, na podlagi liberálnoga mislénja sztojí. Gvúšno je túdi, ka bi klerikálci naso krajíno túdi radi v nyúvi skramblaj obdrzsali.

Mi v tom pitányi némamo stimanya. Za nász je szkóron vszedno, csi mó eszi ali tá szlisli. Vszáki cslovek, — csi je nas, ali pa jugoszláv vszedno — vídi, kama zvézse tó krajíno vérsztvinszki szítek, geográfia, pa natura, kama vlecsé tó lúsztvio nyegov poszeben jezik, nyegova kultura i nyegova doszta sztó lét sztara historia. Gvúšno je ka vérsztvinszki zroki bole porácsajo Horvacszki országh, kak Szlovenio.

Ali nisterno récs mámo k oním potrdjávanyem, stero szo novine z té prilike napiszale. „Slovenec“ píse, ka szo sze Vendi z lúbezni szvojéga vogrszskogaszlovenszkgoga jezika goriobdrzsali kak Vendi tó denésnyega dnéva. Pittati moremo, csi Slovenec tó zná, zakój voló je bíla tá neszmarna lassíva hrabuka, ka szo Vógrí nas národ vóztrebili? Tak píse nadale ka sze knízsevní szlovenszki jezik zse vcsi vsoláj i ka lúsztvio zse túdi csté knízsevní szlovenscsino i ka nyim zsmetno szpádne té jezik z horvacszki vópremeníti. Pittati moremo, csi sze nase lúsztvio knízsevní szlovenszki jezik vcsíti more, zakój voló zste neszstanoma potrdjávali i eszce izdag potrdjávate, ka je nas vogrszkszlovenszki jezik i krajínszki szlovenácski jezik eden iszti jezik. I zmerkati moremó ka je nas vogrszkszlovenszki jezik rávnocs tak knízsevní jezik, kak vas, ár mi túdi mámo litteraturo, kakkolí málo. Zmerkati moremo nadale, ka nas vogrszkszlovenszki jezik z ednov piknyov ne sztojí blízse k krajínszki szlovenácski jezik, kak k horvacszki. Récs „szloven“ nika ne szvedócsi, ár szlovenov, szlovenecov, szlovenácov, szlovákov, szlovánov dosztaféle jeszte na szvétí.

Tak píse nadale, ka je v 1919 léti edna deputácia hodíla v Belgrádi, stera je tam vópvödla, ka de vogrszkszlovenszko lúsztvio ráj slo názáj k Vogrszki országh, kak da bi szí szvoj jezik krajzétí daló. Zmerkati moremo csi je tó isztina, tá je nájrssa i nájrussnéša jálnoszt nase lúsztvio tak táposztati, kak lúsztvio, stero sze za krajínszkszlovenácski jezik bori.

„Novine“ pa tak písejo, ka horvacszki jezik prinasz niti eden cslovek ne razmi, niti Medzimurci ga ne razmijo. Tó je isztina, ali nájrssa i nájrussnéša jálnoszt je potrdjávati, ka nase lúsztvio krajínszkszlovenácski jezik bole razmi.

Tak píse nadale „Novine“, ka mi scsémo Szloveneci oszati. Zmerkati moremo, nájrussnéša jálnoszt je nase lúsztvio tak táposztaviti, stero krajínszkszlovenácské scsé bídti.

Od toga, ka sze pri toj prilíki od Domovine píse, na drógom mészti dam odgóvor.

A határkiigazítóbizottság működése.

A nagykövetek tanácsa a magyar kormányhoz egy jegyzéket intézett, a melyben tudomásra hozza a határkiigazítóbizottság működését szabályozó elveket és hatáskört. Ezek az elvek két részből állanak: egy általánosból, amely minden határkiigazítóbizottság működésére vonatkozik és egy speciálisból, a mely a Millerand-féle kísérőlevél értelmében működő magyarországi határkiigazítóbizottság eljárását szabályozza.

Az általános elvek szerint a bizottság mindenekelőtt a békeszerződésben kijelölt határokat a közigazgatási és a helyi gazdasági viszonyok tekintetével pontosan meghatározza, hogy legalább ideiglenesen világos helyzet keletkezzék.

A magyarországi határkiigazítóbizottság működési módja a következő lesz: Amikor a bizottság a határt kint a vidéken kijelöli, egyszersmind azt a kérdést is megvizsgálja, hol és a határvonal mely részében szükségessé válnak változtatások.

A határvonalnak ama részeit, melyeket a bizottság mint véglegeseket állapít meg, a hatóságoknak mindjárt tudomására hozza. Azon szakaszokat pedig, amelyekben a bizottság ítélete szerint változtatások szükségesek, mint „ideiglenes“ határokat jelöli meg és a hatóságoknak tud-

mására hozza. Az ezen részekben megállapítandó végleges határvonalat a bizottság beható tanulmányoknak veti alá.

Ha ezen tanulmányozás közben a bizottság arra az eredményre jut, hogy változtatásra semmi ok nincs, akkor a határvonalnak ezt a részét saját hatáskörében véglegesnek minősíti és mint ilyent a hatóságoknak tudomására hozza. Ha azonban a bizottság a beható tanulmányozás során is arra az eredményre jut, hogy változtatás szükséges és pedig olyan nagy, a mely a bizottság illetékességét meghaladja, akkor erről a Népszövetségnek jelentést tesz. A Népszövetség határozatának meghozataláig a határvonal e részében az ideiglenes határ egyelőre érvényben marad és csak a Népszövetség döntése után fogja a bizottság a végleges határvonalat megállapítani.

NOTRIPOSZLÁNE PÍSZME.

I.

Mi Uendí.

Mi Uendí szmo osztri lüdjé,
Osztre koszé mámo.
Zémemo té v nase roké,
Urézati réd sztrasno známo,
Holala juhuhé!
Osztre szo hej! nase koszé.

Mi Uendí szmo mocsni lüdjé,
Mocsne repé mámo.
Zémemo té v nase roké,
Zmlótimo mi vsze na prážno.
Holala juhuhé!
Mocsne szo hej! nase repé.

Mi Uendí szmo szkrbni lüdjé,
Szkrbne roké mámo.
Rano uzorjá, szmo na petáj,
Dělo gori v nasi rokáj,
Holala juhuhé!
Szkrbne szo hej! nase roké.

Mi Uendí szmo sztalíni lüdjé,
Jezero lét mámo.
Uogrszka krv v zsilaj fecsé,
Uogrszki düh szcé percé.
Holala juhuhé!
Sztalíni je hej! nase szcé.

Mi Uendí szmo spajszni lüdjé!
Spajszne segé mámo.
Vázpíjemo, v glazai ka jé,
Edne kaple not ne nyámo.
Holala juhuhé!
Spajszne szo hej! nase segé.

Mi Uendí szmo cseđni lüdjé,
Cseđne glavé mámo.
Zopszlam kricis velke recsi
Zapelati sze ne dámo.
Holala juhuhé!
Cseđne szo hej! nase glavé.

Mi Uendí szmo dobri lüdjé,
Dobro szcé mámo.
Hamisnomi sze ne odpré,
Pravicsnomi vsze tódámo.
Holala juhuhé!
Dobro szo hej! nase szcé.

II.

Míldí flicski.

Flicski, flicski vi míldí,
Zakaj szte tak pobili?
Mater szmo mi zgúbili,
Stero radi szmo míl.

Ona je nász hránila,
Szczeno je nász lúbila
Dobra mati je bila
Za děto sze szkrbila.

Zđaj námamo matéř
I námemo vasa da nyé
U gńězđo drůgi sze szel
Nász odnet pregnali.

Ne bojte sze zsalosztini
Uril míl flicski
Nele vszđđđr trpeli
Príđete pá k materi.

Szpěvalte li szpěvalte,
Szczě vase zđignite,
Uszđđđr vi li v křpđrztze,
Eden drůg'a lúbile.

Dobra mati szé príde,
Vas protivnik odíde,
Szczesno mo té zsiuelli,
Hudíno pszsem szpěvali.

ORANJENA TABLEN.

Uért moj drági, eszi hođi
Rane moje ti vőzbrođi.
Đugo szl sze z menom trűdo,
Ne nyđj me, kak edno grűdo.

Ka szam pa jazs pregrűsila
Tő manro ka szam dőbila?
Rane moje me tezsiđo
Tezszo one me bolijo.

U ograđiti szam đugo szđila
Velka jablen rođna szđira.
Đaber szđđ szam vszđđđr dala,
Zmozsně szłđpe szam preszđila.

Uért moj drági, eszi hođi,
Rane moje ti vőzbrođi.
Zdrűvje li té dőbim nazđj
Čsi ti k meni prides nazđj.

Povűđen me krajutrgnila
Ođ ograđra odłócsila.
Neprijáteo me nē trpo,
Věke lizijte mi đojztrgo.

Kak szam tēbe rada mēla
Tē lűbila z đűse z lēla
Zđaj bi me pa csonklavo nyő?
Szczř miszlim nēmas za tő.

Flicsze moje je raztepo
Enēzē nyűve je razmeto.
Tű sztolim zđaj opűszsena
Ođ ograđra odłócsena.

Príđl nazđj, zvrűci meně.
Tezszi beleg moj naj mině.
Príđl, té ma pű vszđila
Obilno mo szđđ rođila.

G.

GLÁSZI ZAMERIKE.

Od vekivecsnoga méra pisejo Dr. Stiegler S. Ernő v Amerikánszki Szlověncov Glászi. Szoldácke vszáksega országa, csi sze szpominějo od té preminőci lét doszta trplěny, to morejo praviti: zaman szmo sze bojűvali, nika szmo nē doprineszi. V Europi je eszse vėksa gorizburkanoszti, kak je gda kolj prve bila. Mái nárođje szo nájvecs zgűbili. Ausztria, té gizđavi ino inda z mozszen ország nēnre jészti dati szvojemi lűsztvi. Tőti szo eden táksi járem dőbili na sinyek, steroza z szczř odűrjo. V Románii Vőgri, Němci brezi rēcsi na tihoma morejo trpěti. Horvátje zđaj morejo bógati Sarbe, proti sterim szo sze prve vojszkuváli. Nasi voğrszki szlovenje — oh kelko ji pocsiya, pod szbrszkim grűđovjom — sze zđaj vsiti morejo: Bóg zsiyi prvoga Petra, nasega szbrszkoga krála. Ali vsze ete nase zsalosztne miszli szó zamanszke. Tő, ka je zaprűvleno szamo vrėmen znř vrėd szpraviti. Zakaj sze bojijo té nisterni országje nyigovo lűsztivo goriopitati csi scsějo ali nē zsnými bidti? Zató, ár je tũ od nepravicsnoszti gucs. Lűsztivo eszse izđag v jární ino v kmici scsějo drzszati.

Ocelne fabrike szo sze 40 lét nē vtiaksoj lagovoj sztávli bilé kak zđaj, je pravő C. M. Schwab, ravnitel nájkėksi amerikánszki ocelni fabrik. Tak je pravo nadale, ka do Němci z té bojne vėksi haszek mēli, kak Amerikanci, ár szo nēmske fabrike bógse organizėrane i nėmski dēlavci szo privolni cēli dēn dēlati.

Od etec i od tisztec. Pod tém titulusom Dr. Stiegler S. Ernő v Amerikánszki Szlověncov Glászi etak pisejo. Amerikánszki velki kővet v Belgrádi glászi, ka szo juzgűzlávi na 1919—1920. létó za államszko vőđávanye 1,538,000,000 dinárov racsunali proti tomi je notrijemanye 715,00,000 dinárov bilé. Eszse lagovėse sztoji racsun v 1920—1921-tom létí. Tő je pa zató, ár v Juzgűzlávii trikrát teliko csesztznikov jeszte, kelko bi ji trbėlo, té csesztznice szo nē dobri safarje, nego táksi, steri szamo za szvoje zsebek dēlajo. Zató tũđi, ár nerėdnoszti i nemirovnoszti kralűje v cēlom országi i velki tao lűsztva je nē z szvoje vole vkűpvėzani z Juzgűzláviov, nyi szamo szol-

dácska oblaszt drsi vküper, tá pa doszta kosta. Sziromaska Jugoszlávia zracsunani szo tvoji dnévi, né je zadosza katanio méti, tó je nika né vrédno csi v glávi nika némas.

Nega déla. Od dnéva do dnéva vecs lúszta jeszte brezi déla. Jeszto délavci, ki szo zse 6—7 mészecov brezi déla. Amerikánje szo sze gorialdúváli za antantszki cílov volo i zdaj zbrítókčov morejo szpozhati, ka francuski pa angluski fabrikantje zsenyejo tam, gde szo prve amerikánszki fabrikantje zseli.

Mró je juniusa 21-ga v Bethlehemi Vranics István.

Národna netrplivoszt. Amerikánszki Szlovénov Glász glászi, a v Bridgeporti, krájnzkoga pleména plébános izdag prégánya i pácsi nase lúszto szamo záto ár oni dobri Vogrszki szlovenje scsejo osztáti. Zakaj pa ne zémejo nasi lúdjé napré nyúvo bógo pamet i zakaj pa ne povéjo plébánusi, ka od nyega miszlijo?

DOMÁNYI GLÁSZI.

Civilni komiszariat v Szoboti je poetomtoga okrajzsko glavársztvo. Szamo imé sze preobrnolo, drúgo nika né.

Lendavszkoga gerenta Szevera szo zszlúzsbe odpúsztili, ali kak oboje dvóje novine písejo, vó szo ga vrgli zszlúzsbe. Zakaj? Práve zroke niscse nevé. Oboje dvoje novine doszta písejo od toga.

Nóve zástave. V Szoboti pa v Léndavi szí je vszáke hizse poszesznik pod brémenom 6000. koron i „zaprt bos“ kastige mogo jugoszlávské zástave szpraviti. Mi gvúšno známo, ka je vogrszka oblaszt nigdár né vódála tásko zapóved. Persze té je nase lúszto járem mélo na sinyeki, zdaj pa szloboscino má (vnóge kastige placstúvati i sze notzapréti dati).

Ali z postenjam moremo notriszpozhati, ka je té zástave részen trbélo. Ár zdaj máli ritar prevecs na gószti ide tá po vároši v velkim bobénom. „Bum-bum-bum. Na znánye vam dam, vütro velki szvétek bó, niscse neszmé délati, vó z zástavami.“ Ali pa: „Bum-bum-bum. Na znánye vam dam, vütro ete ali pa tiszti goszpód pride (vrág zná sto je) z Ljublanje, z Belgráda (ali vrág zná odkéc), vó z zástavami“. I Preamurszki Glasznik túdi prevecs na gószti píse ete prijaznive lépe recsi: „poráčsomo nasim „Madzsarónom“ da zse napré na vécser pred tém szvétkom vözobészijo zástave“.

Szvétki. Sztvoritel! Kelko szvétkov sze szvétí zdaj v nasoj krajini. Ciril i Methoda dén, Vidov dén, Petrov pén, Sándorov dén, Sokolszki dén, Orlov dén, Déce dén i vé Bóg kakási dnévi escse. Kraljevina Szrbov, Horvátov i Szlovenácov gosztúvanje dá szlúsziti.

Goszpódje, vi tak právite, ka je szvétek „prázniik“. Részen isztina vasi szvétki szo na gószti pa prázni.

Krányzski trzsci zdaj prevecs na gószti pipelajo na kordélaj k nasemi lúsztví poszódo pa drúgo malo vrédno blágo i tó odávajo né za péneze, nego za melo, za zábeo, pa escse za szénó túdi. Vszáki cslovek melo vidi zdaj z szvojimi ocsámi, ka szo nam oni prineszli.

Deklezenszki mószt, steroga od pódrúgoga léta mó rédijo, je pováden odneszla.

Nemilna kastiga. Deutsche Grenzacht píse, ka szta dvá krájnzkiva katona szlépíva prisla domó z Ma-

cedonie. Oszlépíla szta, ár Szrbi tó nemilno kastigo májo, csi stoj kaj prikaca, ka zoprétimi ocsámi v szuncze more glédati.

Agrár reform. V preminócsem mészeczi je edna miniszterialna komiszia hodila v nasoj krajini, szterá je pri raztálanyi zemlé vnóge nepravice najsla.

Nasa vogrszszakszlovénszka litteratura. Murszka Sztrázsa je od Domovine volo dóbila i artikulusé dá napízati, v steri naso vendzsko litteraturo razkláda. Ali té artikuluske telko neznanoszti, telko lagvoga pakanénja kázsejo, telko faling pa zmenkanyov jeszte v nyi, ka je nemogócse vöpopraviti. Tituluse nasi knjig, iména nasi píszárnikov v vnógimi hibámi prineszé. Szamo eden trétti tao nasi píszárnikov pozna i. t. n. Té artikuluske ocsiveszno kázsejo, kama pride cslovecsa pamet, gda go politéssni cíli oszlépíjo.

Nóva iména. Zseléznicszki állomáske szo vszepovszéd dóbili nóva iména, edno z latinszkimi drúgo pa z cirilszkimi píszkmi.

Pasztrészki lúsz. Katholicsánszki púspecke szo szvojim vernikom pasztrészki lúsz poszlali, vsterom vezdánsye blódnoszti razkládajo i opominajo lúszto, ka je sokolszko osznávlyane pa vcsenyé decé proti krscsanzskoj vöri.

Vend munkások. Gazdasági Lapok egy cikkben a vend munkásokról is megemlékeznek. Többek között a következőket írják:

„A vendek különben többnyire mind tudnak magyarul s magyar érzelműek is és — ami mezőgazdasági szempontból a legfőbb — igen szorgalmas, ügyes, gyors és minden tekintetben megbízható becsületes munkások s az étkelés tekintetében sem támasztanak túlnagy igényeket. Elhőzataluk nem került sokba, mert hisz ott laknak Vas és Zala határának közvetlen közelében. A gazda jelszava pedig — ma még inkább, mint máskor — ez: Segíts magadon, az Isten is megsegít!“

Spionje. Slovenec píse, ka je cěla Vendonia obdána od vogrszki spionov, ki po szvojim vüpanyem razszúrjávajo hamisne glásze v Vendonii.

Ktomi glászi li telko scsémó cujzmerkatí, ka sze Slovenec vkani, csi tak stíma, ka Vogrszskomi országi trbé spione drzsati. Glászi od napréidénja Vógrov od szébe rasztéjo v szrcé lúszta. Tak rasztéjo té glászi, kak vszprotolétji na rodnoj zemlé tráva raszté. Niscse né széja szémen i dönok raszté tráva.

Ali csi od spionov scsé Slovenec kaj znati, blizse nájde tam v Szoboti. Preamurski Glasnik 26 juniusa etak píse:

„po nácsi zszandárje klonkajao pri hizsi nedháznoga csloveka, Preamurje je puno z szszandárami pa z szpínamí, naucs pínoti nesznmémo, pazíjo na nász, kak na nevarnoga csloveka, glédajo, kam idemo, z kim gucsímó, nász szo pod políticso tútoriszto posztavíli“.

Vidite goszpon „Slovenec“, né Vogrszki ország, nego vi drzsite, vasa oblaszt drsi spione, szkoron v vszákój vési, vi dáte na lúszto pazíti, vi dáte hamisne glásze razszúrjávati, vi dáte lúszto vtemlico vrzsíti, csi edén ali té drúgi spion oblaszti kákse lázse v vühe sósnýa odnyí. I vi tó rávnocs szkrivoma ne drzsite, vi szte radi csi nase lúszto vszaksem grmê ednoga spiona vidi. Vi hotécs nevüpozszoszt széjate med nasim lúsztvom.

I vasa jálnoszt je escse véksa, vi sze tak vödávate, ka szte za vsze tó né vi krívi, nego Szrbi, ka tá nevala, tó tiranussztvo od Szrbov pride.

Vi goszpón „Slovenec” szte zagvűsno vözavcseni cslovek, vi szte zagvűsno kaj cstéli od tiranussztva. Vi morete znati, ka je vsze tó, ka sze zdaj v nasoj krajini godi, právo tiranussztvo tak, kak je v knigaj dozpiszcano. Od doszta sztót lét mó je níkše lűsztvo ne sztaló pod táksim groznim tiranussztvom, pod káksim zdaj nase lűsztvo sztoj. Ne miszlite, ka de ednók tó vase rűzšno tiranussztvo tűdi v níkše djáno?

Dam kaj na plemeniti mislűnye, záto ne zselűm, naj vi ednók tűdi pod tákse tiranussztvo pridete, ali csi vász té sors doszűgne, zaszlűzsilí szte ga.

Krátki glászi z Prekmurskoga Glasnika. „Tvoji nájkűsi neprijátelje — drági Prekmurec — szo nű Komunistzi, nű libéralci, nű anarchiszti, pa nű vrazűge v pűkli, nego tvoji dományi lűdjű: „madzsaroni”, steri nazáj zselűje vogrszko ravnyane, ka bi te tvoji korruptni notáriuske, tvoji plemeniti biróvi brszali, tebű za psza, vonyűcsuga pávra drzsali.” (Vidis, vidis, vrli Glasnik, ti tőzsis Domovino, ka hujszka, pa v Domovini ne nájdes ednoga redá, edne rűcsi, stera bi k tvojim vűzebránim hujszkajűcsim recsám blűzi prísła.)

„Po cűlom Prekmurji nájdes „madzsaroni”. Szobota, pa Lendava celű szmrdi od nyi.” (Vű je pa vogrszko ravnyane dűnok nű moglo na teliko lagvo bidti, gda teliko „madzsaronov” jeszte.)

„Tű „madzsaroni” szo krívi, ka nűmremo razmiti nase oszloboditele-brate Szlovence, oni pa nász nű.” (Tű szo pa Vűgri krívi, ka je vas jezík nácsisi, kak nas?) „Lűsztvo szű pogucsáva, gűde de gránica. Niserni tak právjű, nájbűgsa gránica bi Műra bíla.” (Tak, tak, Glasnik, tű zselű nase lűsztvo. Ali záto ne boj csemeren, vidis nűcsse nűmre za tű, ka je nűba sziva.)

„Pintűr Miklűs naj zná, ka prűie vűzgine z Prekmurja, csi nűde vrli i tűi.” (Glasnik, proszim te lepű, ne pozábí, ka szű ti kotriga ednoga kulturnoga národa, vidis prinasz proszni pávri vecs postenyá znájű.)

„Műszto vogrszke grofovszko oligarhije pa goszpodzke vláde mámo zdaj demokratscno ravnyane.” (Ne pozábí Glasnik, ka szű na drűgom műszti vecselkrát pismo, ka szo zdaj v Slovenii „gűsfatarszki mágnátje” postzanoli, ki sze gizardo i tak zapovűdávajo, da bi Szlovenia nyűva bíla.)

Szever je po kolenaj hodo v Belgrád sze molit demokrátnim miniszterom.” (Ah, Glasnik, tű pa vvasoj demokratscnoj drzsávi po kolenaj trbű pred minisztere idű, vidis vidis, v nasem grofovszkom országi nű trbű po kolenaj idű pred minisztere.)

„Dájte nam zselűznico. Nűmremo povűdátí kelko trpi cűla Vendonia za volo toga, ka níkše zselűznice nűmamo. Zselűznica je szila v tűsztom tűli, na sterom zsvűeno. Csi szila ne bíje, cűlo tűlo je mrtvo. V Vendonii zse dvű létű ne bíje tá szila, pa rűszűen je vsze mrlű. Nűmremo gűcsatű tű od níkšega trztstva, nűmremo miszlitű na níkűsi promet.” (Vidis Glasnik, tű je isztina, ali tű isztino szű od rűcsi do rűcsi z Domovine zűo vű. Ali gda vűdis, ka je tű od dvű létű mó vsze mrlű, zakaj ne vűdis, ka szte vi velko mantrű, velko nevalo prinieszű na nase lűsztvo.)

„Drági Prekmurec! Kak je Lucifer z szvojim revoltom proti Bűgi sztvűro pekeo; tak ti tűdi z szvojim dűlom sztvűris szebi pekeo ali nebűsza.” (Oh sztvűritel, tű je pa Prekmurec táksi, kak Lucifer, i csi stoj dűla tű szebi pekeo szprávi.)

Krátki glászi z Novine. „Nas vogrszki szlovenszki kmet je po Serűigovoj liberalnoj i szamosztójnoj i kmetinszkoj sztranki zgűbo zamoodűcsbo. Plűszati de mogo, kak de Belgrád igro.” (I po szlovűnszkoj lűdszkoj sztranki de tak mogo plűszati, kak do krainszki popevje igrali.)

„Násztavo szo szprijeti za pűenze i zglaszűvali szo jo banke i veliki kapitaliszti.”

„20-ga juniusa je liberala sztranka gűylűs oznanűvala v Szoboti. Ali na gűylűs je nű príslo lűsztvo.”

„Trűszti jezero korűn podpore je dűbo od liberalnoga ljubljanszkoگا kormányá liberalen lisztűcs Prekmurski Glasnik. Za nyűgevo lázše i szramotűnye dobi plűsco.”

„Drűgi gűsfar je dr. Igo, ki bi sze tűdi dao kűpiti za edno szlicso szoli. Kak veter píse, tá sze obrnű. Gűyű bűgsű, tam dűzse.” (Na tű je dr. Igo etű píszo Kleklivi: Vász imenűjem za neszramnoga lazseca.)

POGLűD.

Za deszűt létű de Francűze, Anglűse pa Amerikáncű szram, ka szo poműcs dálí k tomű dűli, stero sze zdaj prinasz godi. Nű szamo nyű, nego cűloga kulturnoga szvűta de szram, ka je v dvajszetűj sztotini tákse dűlo mogűcsű bílű. Edno málo krajino, eden máli národ dozjapűrtű i odlűcsiti od cűloga szvűta, nedopűsziti, ka bi tűhinszke novine pa kűgne notriprísű v tű krajino, prepovűdátű prűvűe kűgne nűcűti, vűpovűdátű, ka sze tű máli národ v nájkűratsem cajtű preobnűti, szvoj edűn jezík vűpreműniti, szvoj drűgi jezík pozábítű, szvoje sztűre návade, szvoj prűvűi szűte, szvoje navadjeno mislűnye tányátű more, tű sze vűndar escűe nigárd nű zgűdűlo v historii. V tom velkom szkűűsavanyű edno trűst mámo: kűm vűksa je nűoroszt, tűm gűvűsnűse sze szkűncsa.

Edűn dober tanács Prekmurszkomi Glaszniki. Vrli Glasznik, ti sze z cűlov mocsűjűv teres od Vűgrov kaj nájlagovűse píszati. Tű tvoj pemzűi v kűncsno csrűno fűrbo naműcsűi v Vűgre z tűm na szploj csrűno fűrbo scűsű pofűrbatű. Zakaj csinis tű? Gűvűsno záto ár nase lűsztvo od Vűgrov odlűcsiti i vszvojo csrűdo povrnűti scűsű. Po tűj pűti szvoj cűo ne doszűgnűs nigárd. Znás, nase lűsztvo pozna Vűgre, pozna Vogrszki orszáj i pozna právo fűrbo toga národa i tű tűdi razműi zakaj mázses tű z csrűv fűrbűv. Edűn dober tanács mámo zá tű: probaj ednűk lepű píszati od Vűgrov, má bidti ka tű nase lűsztvo csemerno grátű na Vűgre.

„Dialektűs.” Krainszki nájkűrűpi mecs proti nam je tű, ka je nas právi sztűri vogrszkűszlovenszki (vendszki) jezík nű jezík, nego dialektűs, narecsje ali gűcs, kak oni tű tak lűbeznivo právjűo.

Hej mecs sze je zdaj obrnű! Szrbi szo ga zűli vszvojo rokű. Dr. lűlesics egyetemszki profűsor v belgrádszkoj novini „Demokratija” vűpokázše, ka szo krájszki Szlovenci nű edűn poszeben národ, nűmajo níkšega jussa sze kak poszeben národ ponásati, szo právi Szrbi ali pa Hrvátje. Nega tű níkšega rázűocska. Szlovenszkoگا jezika nega na szvűtű, tű je nű edűn poszeben jezík nego „dialektűs” szrbzskoگا jezika.

Vűdte, vűdte, vrli Krájnci, ka szte sze na teliko gizardű? Vi tűdi nűmáte jezika, vi tűdi szamo dialektűs ali narecsje máte, kak mi.

Tűha voda. Velki Dűnaj z tűhim tekájűm tűcsű. Ednoga glásza ne csűjes, csi prűnyem sztojűs. Ali jesztű máli jűrtű, tak szűbebsajűcsű, táksű lármű csűfűcsi, da

bi čeli svēt szamo nyí poszlúso. Jeszto máli potocke, z edne grabe v drúgo z táksov hrabukov préskzákájócsi, da bi čeli svēt stéli pozsréti.

Tüha voda je nas máli vendszki národ, tüha voda, stera brezi lármé, brezi ednoga glásza tecsé. Tüha voda, ali globoka voda. Globoko grabo má. Jezero lét sze rédla tá graba.

Tühíne! Ti tó vodó prék scsés szpraviti v drúgo grabo. Nede ti mogócsé, globoka je graba.

Tühíne! Ti gát zidas vtó vodó. Nede ti mogócsé, tüha voda bregé portúsi.

Tühíne! Ti pri toj vodé sztojís i kaménye lúces vnyó. Szkrb sze mēj. Zavrti sze ti i v vodó szpádnés.

Magyarszki jezik. Nóvi goszpódje szakseféle rúznso délo mázsejo eden na toga drúgoga. Csi nyim vsze drúgo szfali, té pride réd na vogrszki jezik. Tó je vnyúvo zmótjenój pameti te nájkési bin. Za példé volo Novine zdaj z tém blátijo Serúgo, ka je szvoje déco pri vkúppiszányi lúszta za vogrszko dó szpizati, i ka sze nyegová goszpá z tém hválijo i gízadávi szo na tó, ka szo vogrinka. Norlavi, zmótjene pameti lúdjé! Jeli je pa privasz Vogrin bidti i vogrszki gúcsati bin? Zakaj szte pa té vecs, kak 600.000 Vógrov vszvoj ország zvézati dáli? Szkácséte, brszate, kricsíte, pa szami nevéte, ka scséte!

Za szziromáka délavca. Hej! da szo csedni té goszpódje, da szo csedni! Pamet májo dúgo na eden pedén, i tó nyim dojde zagledniti, ka trbé kricsati. Vszí, keliko ji li jeszte sze bijejo, szvajújejo, ali záto vszi z ednim grlom kricsijo: mi za szziromáka délavca délamó, mi za szziromáka délavca délamó! Vszí, keliko ji li jeszte, klerikálci, liberálci, demokrátié, szamosztojní, pa né szamosztojní, autonómie junácke pa centralizmusá vítéjze, Bogá imé zezávájócsi i proti Bógi sze krepécsi, vszi, vszi li z ednim grlom kricsijo: mi za szziromáka délavca délamó, mi za szziromáka délavca délamó!

I kricsijo: né nam trbé manyáke, né nam trbé manyáke! Ki né déla, naj né gyé krúja! Med tém náj ménje 500 nyúvi manyákov brez déla hodi vnasój krajíni, szedi, sze séta, hujszka, kricsi, pa na lúszto kebúje. I né szamo tó, ka oni szami né délajo, nego nase lúszto túdi ne nyájo délati. Od kédna do kédna, sze velki gyúléské drszijo i nase lúszto na té gyúlése csalivajo, pa szzilov gonijo. Vszáki keden niksí nóvi goszpódje pridó vó na vizitíranje, na inspektoríe. I pridó z velkov hrabukov komisíje i lúszto more na vóposzlúhsanyé idti. I vszáki keden sze velki národní szvétki drszijo, gda vó z szástavami i né je szlobodno délati. I velke vszelice sze drszijo, gosztúvanje sze szlúzi, igranyé pa popévanyé ide i plészati trbé.

Kricsijo nesztanoma: mi za szziromáka délavca délamó, mi za szziromáka délavca délamó. Ti edni cújdejeo: né nam trbé grofe, pope pa bogáce. Ti drúgi tó né dénejo cúj, ali vsze edno, záto v dobrom porazményi ti edni tak, kak ti drúgi, rédijo szvoje mále pa vékse gsefte. Oh oni szo moderní, oni znájo, od koga zginyáva mújja. Rédijo pa szpávajo szvoje gsefte.

Jezicke. Keliko jezikov mámo mí zdaj? Naj je v racsún zémemo. Odprvim mámo nas právi sztári vogrszkiszlovenszki ali vendszki jezik, steri je zse pred vecs kak dvéztó lét v kníge djáni, vsterom szo vsze nase kníge napiszane, steroga v cérkvi pa domá núcamo. Té jezik má malo rázloesne dialektuse, kak ga boimécke, bákarje,

goricsanci, ravenci, dolenci, marki pa ledavascárje guscijo. Ali vszè té dialektusje sze trno malo lócsijo eden od toga drúgoga.

Od drúgim mámo nas vogrszki jezik, steroga 80%-ov lúszta gucsi i na steroga szo zdaj té goszpódje na teliko csemerni.

Od trétim tú je te takzváni knizsevní szlovenszki jezik, steroga né szamo v zakonitni dugovánaj nego v privátom szitki túdi na nász pritiszkávajo.

Od strtim tú je horvacszi jezik, steri sze pri szelénici núcá.

Od pétim tú je szrbzski jezik, steroga katanija núcá. Té jezik sze v gucsi trno malo odlócsi od horvacszoga jezika ali v píszni je velki rázlócsek, ár Szrbi cirilszke píszke núcajo.

Od széstim tú je Novine jezik, steroga je Klekl sztvóro za szvoje politícsne cíle. Edna mésanca z nasega pa z krájnszoga szlovenácsoga jezika.

Od szédim tú je Prekmurszoga Glásnika jezik. Túdi edna mésanca nasega i krájnszoga szlovenácsoga jezika. Ali táksa mésanca, stera sze vszáki keden premenyáva. Ednók sze vecs, drúgóc sze pa ménje sziple vnyó z krájnszoga szlovenácsoga.

Oh vi blázseni Vendi! Kak bogáti szte vi! Jezikov máte teliko, keliko niksí drúgi národ né. Ali szalosztno, tém ménje máte krúja. Ali záto nika sze ne bojte i ne zmésajte sze, *pa pride cajt, gda te ménje jezikov i vecs krúja méli.*

Zgözšovov szilov rédijo oni szlovenácko nadúisenoszt. Lécséjo, szkácséjo, kricsijo, povévajo, igrájo, mujszkajo sze, majzlajo sze, prtijo sze. Zobétanyem, z velkimi recsámi, z sztrahotov, z bicsóm, z botom, z korbácsom, z temlicov rédijo oni szlovenácki dúh. Véndar bi li té bili zádovolni, csi bi lúszte na drévji túdi po nyúvi fárbaj bíló po fárbano i véndar od kráv túdi szeléjo, naj kricsijo: mú, mú, mú, szlovenácke szmu.

Hej vi csedni Szlovenácke! Né szte csúli, ka sze zgódilo v Szoboti? Gda szte vi pod brémenom velke kastige zapovédáli zástzave szí szpraviti, nisterni lúdjé szo tak csedni bill i prvése vogrszke zástzave szo prék-pofárbali. Ali ka sze zgódilo? Dezs je prisó i doj je zépro nóvo fárbó i vó sze pokázala sztára vogrszka fárbá, stera je po notrésnyem z nitáni zjedinjána i stero dezs némre dojzaprati.

Hej vi prevecs csedni Krájnci! Vidíte táksa je tá vasa z szilov naprávlena nadúisenoszt. Te prvi dezs go dojzaperé. I dezs pride!

Dvé million korón. „Slovenec“ pa „Murska Straža“ na glávnom mészti písé, ka je Prekmurje v nevarnoszt prislo, ár lúszto „Domovino“ esté i ka je tá novina nájbole razszúrjen lúszt v nasój krajíni, steroga lúszto szkrívoma od hízse do hízse neszé i tak esté.

Oboje dvoje novine, tak píséjo nadale, ka je Mikola od vogrszoga kormánya dvé million dóbo za szprávenlyé té novín.

Doszta szam szí zmislávo, zakaj razszúrjávajo táksé prevelke lázse. Odprvim szam tak miszlo záto, ár reditela Domovine pred nasim lúsztom z blatom zamázati scséjo, kak tákséga csloveka, steri za velke péneze bráni szvoje lúszto. Ali gda kebúzavájócsé dale estém, éte recsí najdem:

„I nas kormány? Vszí vrazgé bi prisli na dén, csi bi za példé volo dao za glihni cíl eden nevóni million-csek, ali csi bi podpéro na gránici lezsécsé lúszte“ (za példé volo Mursko Stražo i Novine).

Ahá, tū je pesz pokopani! Zato sze grózsza friganca! Zato sze razsúrjáva velki lázs od dvá milliona, naj Murska Straža pa Novine eden nevóni millonček dobi od belgrádszkoga kormánya.

Csűjes belgrádszki kormány, csűjes, pèneze dáj Murskój Straži. Pèneze dáj, ovak de drűge lázse tūdi mogla piszati.

POLITICSNI GLÁSZI.

V szvėtovnoj politiki je velka megl. Cslovek ne vidi, ka sze godi za tóv megl, szamo gdaté sze kázse nisterno szlabo blizskanye. Tak sze vidi, ka Anglus pa Amerikánc z nevűpaznostajov glėdata eden toga drűgoga. Anglus je prevecs cűcaven na szvojo szvėtovno lądanye. Mocnėšega ali glihno mocnoga nescse pri szebi trpėti. Z Japánom mǎ zavėczek od steroa Amerikánc tak misli, ka je proti nyemi. Amerikánc vidi nadale, ka on v Europi nika nėmre odati, zato za Europo szploj drűgo politiko sesė mėti, kak antantszki národje.

Ka sze v Anglii nika pripravla, kázse nam, ka sze Lloyd George, prėdny angluski miniszter vőzglijo z dėlavcami i ka sze z Irlandom tūdi vő sesė zglijati i ka je angluske drzėse, Austrállo, Kanado, Jűgszko Afriko, Indio na tanács-kozás vkűpőzvo.

Amerika je v poszeben mér sztőpila z Szrėdnyov Europov, z Němskim országom, z Ausztiov, z Vogrszkim országom.

Silėzianszko pitanye v nepocsinki drzi szvėt. Kak je znáno, tá lėpa velka i bogata krajina je pravico dőbila na votomivanye i sze je ztėm zvelkov vėcsinov k Němskomi országi szpoznala. Ali Lengyelje szo tó nė stėli privoliti, Francűzom sze je tūdi nė vidlo, zato szo revolucio napravili. Tak sze vidi, ka Angluski pa Francuski ország vtom pitanyi vevėta porazmėnye nájditi.

V Taljanszkom országi je Giolitti-va kormány bukno i nővi kormány je prėkzėo cűgle kormánya. Tak sze vidi, ka de v vűnėsnjoj politiki nőve cűnoszti iszko. Lűsztvo je proti jugoszlávskom zavėczki. Nájmr pa fascisti dėlajo za národne cűle.

V Němskom országi je velka tihota, ali fabrike dėlajo, i Němski ország je zrdėdoma plėso na nyega vővrzseno bojnszko dácso.

Táksi glászi idejo, ka v Ruszuskom országi prevecs velki glád i prevecs velka nevolá lada. Tak sze vidi, ka szo bolszevike k konci nyűvoga lądanye prisli.

V Rumánii je v parlamentu ellenzėk vőpovědo, ka nescse duze z Averescu-va kormányom vkűpbidi i ztėm je cűli ellenzėk vődido z orszacske hizse. Zvűn toga je odprėto na znánye prislo, ka szo miniszterje, szenátorje, pa visisi cűszetnikė velke mite probėrali. Averescu-va kormány sze giba.

V Jugoszlávii sze doszta godi. Naszlėdnye szo v parlamentu centralizatsio násztavo dėnok vótomivali. Ali gda je Sándor regent na nővo násztavo priszgo dojdj eden komunizt je bombo vrgo na nyega. Bomba je v zráki explodála, nisteroga katono je oranila, Sándor regent pa Pasics szta brez ran osztanila.

Sándor regent je v Paris odpotvő.

V Horvacsom országi szo komunizti Draskovicsa, prėsega belgrádszkoga minisztera dojsztrėli. V Zágribi szo doszta lűsztva dojszadrzali.

Sarbszki dűhovnicke szo k belgrádszkomi kormányi eden memorandum poszlati, v sterom katolicsanszko dűhovcsino tőzsi, ka proti drzávii dėla.

Horvácski ország 93 kővetov mǎ, z tė 80 szė z Radicsom drzi.

Sufflay egyetemszki profesor je v Zágribi pred birovišov etak pravo: Mėni je vsze edno, csi me v mǎlo temlico zaprėte, ali me pa szlobodno pűztiti, ár tė tūdi vtemlico pridem, v edno velko temlico, stera sze Horvacszi ország zovė i v sterov cűli horvacszi národ pod robsztvom sztoj.

REDITELA PÍSZMA.

Od szlávov peszem. Od nyih szpomin. Nyűvo dűgo peszem nėmrem vődati, ár od prevecs doszta rázloszni dűgoványov popėva i nema jedinostti. Gvűsno, ka oni dobro obcsűtėnye mǎjo za rim, i velka szkoda, ka szo peszem na telikájse dűgoványe raztorili. Nisterne versuse eti notripokázsem.

Jaj, sztrasno hűdi lűdjė szo Klekii, Ka vsze szo oni na nász privlekkii.

Tűj szmo i csi li duze trpimo, Vsze vecs jaja placea dobimo.

Esce szo nancs nė prav tū ti szlávii

I nam vszėm szláv zse tihó boj pravii

Na tom je naj nas jezic, rėcs pozaré

Nasi ocśakov őrok, piszmo zaprė.

Szlávii zse zse k nam tiszakajo kak roj

Z rozszjom hodijo tū krėdi na boj

I mi kak ovė brezi pasztėra

Drcemo, iscemo v dűhi vezėra.

Szláv tūdi zná, sto sze dűvoji v dűhi

Pesz po pėszkom vonyá, kak stė sze tūli.

Zpsza meszǎ nede spek: kakstė sze majzla

I pesz szláv dűjanye pozna i zná.

Trpimo do szė mó dobro volno

Szláv nász szpráva za lűsztvo nevolno

Pri cűszėti szlűzsi szmo nyim za meklė

Nász tū v domovini mǎjo za roglė.

Tė szo szė k nam nė nika prineszli

Nego bi ráj od nász vsze odneszli

Ne glėdajo za naso blájssenzio

Trzaijo z nami szebi na králesztvo.

Szloboscino nam oznanűjjo

I vszidár robsztvo nam darűjjo.

Premurszko zsvlėnye. Vĩ szte cűlo historio jugoszlávskog obszedjenjǎ v ednom prevecs dűgom versuskom pripovėdavanyi (101 versusov!) dojszpiszali. Tő je prevecs velko nakanėnye, i nė pripravno za Domovino. Dobro obcsűtėnye mǎte za ritmus, ali vasi rimi szo rėzen nė lėpi. Rim more dober bidti, ovak je versus plantavi. Mogőse, ka, nisterne, tále predėlamo i prineszmo.

Vogrska zászta. Mǎ bidti, ka ga v sterov priszesztnoj numeri prineszmo. Malo ga moremo na krátise zėti i nisterne rime vőpopraviti.

Mati pa csi. Cigány pa goszli. Betezsna mati. Zsalosztii zvonóvi. Zablėdjeni pőtnik. Árpádova sznya. Vė mó szė glėdáli, csi bi ztė versusov znali kaj napraviti. Ritmus je dober, ali bőge rime prozimo. V nasem vendszkom jeziki je nė zmetno dobre rime nájditi.

Károly je zdaj . . . Kesznő szmő dőbili vrokė.

Odgovoren reditel: MIKOLA SÁNDOR.

Reditelstvo ino vődavanye:

Budapest, VI., Nagy János-u. 7.

Cėna naprėplácsanye za Vogrszki ország 40 koron na létu.

Naprėplácsanye tūdi gorivėme

Wellisch Bela knigovėzǎr v-Szentgotthárdi.

HORNANSZKY VIKTORA STAMPARIJA, BUDAPEST.